

BMA Milieu

Bodemonderzoek & -sanering

Opdrachtgever : **Dhr. J. W. Vaandrager**
Veursestraatweg 102A
2265 CG LEIDSCHENDAM

Rapportnummer : **NBO.2018.0143**

Datum : **9 augustus 2018**

Nader bodemonderzoek
Wilsveen 17
Leidschendam
Gemeente Leidschendam-Voorburg

Inhoudsopgave	blz.
1. Inleiding en doel van het onderzoek	1
1.1 Algemeen	1
1.2 Aanleiding en doelstelling	1
1.3 Referentiekader	1
1.4 Opbouw van het rapport	2
2. Vooronderzoek	3
2.1 Beschikbare gegevens	3
3. Conceptueel model en onderzoeksopzet	5
3.1 Algemeen	5
3.2 Conceptueel model	5
3.3 Onderzoeksvragen nader bodemonderzoek	6
3.4 Onderzoeksopzet nader bodemonderzoek	6
4. Veldwerkzaamheden	7
4.1 Uitgevoerde werkzaamheden	7
4.2 Samenstelling van de bodem	7
4.3 Zintuiglijke waarnemingen	7
4.4 Afwijkingen BRL 2000, protocol 2001	8
5. Laboratoriumonderzoek	9
5.1 Uitgevoerde analyses	9
5.2 Toetsingscriteria grond	9
5.3 Interpretatie van de analyseresultaten grond	10
5.4 Bespreking resultaten	11
5.5 Aanpassingen op het conceptueel model	12
6. Evaluatie	13
6.1 Algemeen	13
6.2 Conclusies en aanbevelingen	13
Literatuurlijst	15
Tabellen	
Tabel 1 Onderzoeksopzet	6
Tabel 2 Uitgevoerde werkzaamheden	7
Tabel 3 Zintuiglijke waarnemingen	7
Tabel 4 Samenstelling monsters en uitgevoerde analyses	9
Tabel 5 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond	10
Bijlagen	
Bijlage 1 Regionale situatie	
Bijlage 2 Locatie en boringen	
Bijlage 3 Toetsing analyseresultaten	
Bijlage 4 Analysecertificaten	
Bijlage 5 Bodemprofielen	
Bijlage 6 Procecertificaat protocol 2001, 2002, 2003 en 2018	
Bijlage 7 Functiescheiding	
Bijlage 8 Verklarende tekst toetsingscriteria en parameters	

1. Inleiding en doel van het onderzoek

1.1 Algemeen

De heer J.W. Vaandrager verzocht via Architectenburo Bakema Delft B.V. aan milieuvastbureau BMA Milieu B.V. een nader bodemonderzoek te verrichten op een locatie gelegen aan de Wilsveen 17 te Leidschendam in de gemeente Leidschendam-Voorburg. Het nader onderzoek is uitgevoerd conform de NTA 5755. De regionale ligging en een overzicht van de onderzoekslocatie zijn weergegeven in respectievelijk bijlage 1 en 2.

1.2 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het uitvoeren van het nader bodemonderzoek is het eerder vastgestelde ernstig geval van bodemverontreiniging, de in eerder opgesteld saneringsevaluatie (BUS-2012.0200, d.d. 30 januari 2013) en eerder verricht actualiserend verkennend bodemonderzoek (kenmerk: VBO-VOA.2017.0283, d.d. 24 mei 2018) aangetoonde (rest)verontreiniging met o.a. barium, lood en zink in de grond in combinatie met de voorgenomen herinrichting en aanvraag tot verlening van een omgevingsvergunning voor de bouw van twee woningen en een schuur.

Doel van het nader bodemonderzoek is het bepalen van de mate en omvang van de (rest)verontreiniging (ter plaatse van boring 7 en 10) en aangetoonde loodverontreiniging (ter plaatse van boring 8). Op basis van de verzamelde informatie zal de omvang van de (rest)verontreiniging worden vastgesteld.

1.3 Referentiekader

BMA Milieu B.V. is ISO-9001:2015 gecertificeerd voor bodemonderzoek en milieuvastbureau.

Het managementsysteem van BMA Milieu B.V. is door Normec Certification geëvalueerd en goedgekeurd volgens de Beoordelingsrichtlijn voor het procescertificaat Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek BRL SIKB 2000 (protocollen 2001, 2002, 2003 en 2018). Onder de activiteiten van deze procescertificaten vallen het plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en grondwatermonsters en waterpassen en veldwerk bij milieuhygiënisch waterbodemonderzoek (2001, 2002 en 2003), de maaiveldinspectie en monsterneming van asbest in bodem (2018) en de overdracht van de monsters, inclusief de daarbij behorende veldwerkregistratie, aan een erkend laboratorium of de opdrachtgever. Het procescertificaat is opgenomen in bijlage 6.

Volledigheidshalve moet gemeld worden dat onderhavig bodemonderzoek, zoals ieder milieukundig bodemonderzoek, steekproefsgewijs is uitgevoerd. Dit betekent dat het onderzoek gebaseerd is op het verrichten van een beperkt aantal boringen en het nemen van een beperkt aantal monsters voor onderzoek in het laboratorium. Het is niet uitgesloten dat er lokaal afwijkingen in de bodem voorkomen, welke op de plaats van de uitgevoerde boringen niet zijn waargenomen. Het uitgevoerde bodemonderzoek heeft geen betrekking op onderzoek naar asbest conform de NEN 5707.

Tevens dient opgemerkt te worden dat het bodemonderzoek een momentopname is en derhalve een bepaalde tijd geldig is (afhankelijk van het onderzoek en het bevoegd gezag). Met name op plaatsen waar tijdens bedrijfsactiviteiten verontreinigende stoffen worden gebruikt, gevormd of opgeslagen, kan de bodemkwaliteit worden beïnvloed.

Als onafhankelijk adviesbureau is BMA Milieu B.V. op geen enkele juridische, financiële of andere wijze verbonden met de onderzoekslocatie.

1.4 Opbouw van het rapport

De beschikbare gegevens zijn beschreven in hoofdstuk 2. Het conceptueel model en de onderzoeksopzet zijn beschreven in hoofdstuk 3. De veldwerkzaamheden en het laboratoriumonderzoek worden beschreven in hoofdstukken 4 en 5. De evaluatie is opgenomen in hoofdstuk 6.

2. Vooronderzoek

Voor onderhavig vooronderzoek wordt gebruik gemaakt van het eerder verrichte actualiserend verkennend bodemonderzoek (kenmerk: VBO-VOA.2017.0283, d.d. 24 mei 2018) en het beschikte BUS-evaluatie (BUS-2012.0200, d.d. 30 januari 2013). Ten opzichte van eerder verricht bodemonderzoek van 24 mei 2018 hebben geen veranderingen in het bodemgebruik alsmede geen bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden, derhalve is eerder verricht (actualiserend) vooronderzoek (beschreven in het onderzoek van 24 mei 2018) actueel en van toepassing. In dit hoofdstuk wordt alleen de meest relevante informatie beschreven, voor meer inhoudelijke informatie wordt verwezen naar het bodemonderzoek van 24 mei 2018.

2.1 Beschikbare gegevens

De onderzoekslocatie is gelegen aan de Wilsveen 17 te Leidschendam in de gemeente Leidschendam-Voorburg. De locatie staat kadastraal bekend als gemeente Stomwijk, sectie D, nummer 1720 (gedeeltelijk). De regionale ligging van het terrein is weergegeven in bijlage 1.

Door BMA Milieu is in een eerder stadium een ernstig geval van bodemverontreiniging vastgesteld. In eerder opgestelde saneringsevaluatie (BUS-2012.0200, d.d. 30 januari 2013) en eerder verricht actualiserend verkennend bodemonderzoek (kenmerk: VBO-VOA.2017.0283, d.d. 24 mei 2018) is deze bodemverontreiniging beschreven. De bodemverontreiniging betreft een (rest)verontreiniging met o.a. barium, lood en zink in de grond.

Uit de BUS-evaluatie blijkt dat de omvang van de (rest)verontreiniging circa 120 m³ bedraagt. Ter hoogte van de oostelijk gesitueerde boom en het aanwezige schuurtje betreft het circa 90 m³ (oppervlakte circa 100 m² x bodemlaag van 0 tot 0,9 m-mv) en de omvang van de (rest)verontreiniging ten zuiden hiervan (t.h.v. naast gelegen watergang) circa 30 m³ (oppervlakte circa 50 m² x bodemlaag van 0 tot 0,6 m-mv) bedraagt.

Uit de reactie van de Gemeente Leidschendam-Voorburg (e-mail van dhr. P. Baalbergen, stedenbouwkundige, en o.b.v. informatie van bodemspecialist dhr. M. van Rijn) op 31 mei 2018 blijkt dat nader bodemonderzoek ter plaatse van boring 7 en 10 gewenst is en dat de gemeente instemt met de conclusie in het door BMA Milieu opgestelde actualiserend verkennend bodemonderzoek en verkennend onderzoek asbest (kenmerk: VBO-VOA.2017.0283, d.d. 24 mei 2018), namelijk het nader onderzoeken van de matige loodverontreiniging en om de restverontreiniging te verwijderen om zodoende het terrein volledig geschikt te maken voor de functie 'Wonen met tuin'.

Enkele foto's van de locatie zijn opgenomen in bijlage 6.

Huidig bodemgebruik

Uit het locatiebezoek blijkt dat op onderhavige locatie momenteel een garage en een schuurtje zijn gesitueerd, het overige deel van de onderzoekslocatie is grasland/siertuin.

Er zijn geen kelders en andere ondergrondse kunstwerken bekend. Op de locatie zijn geen tanks en overige bodembedreigende activiteiten bekend. Uit de uitgevoerde Klic-melding blijkt dat kabels en leidingen met name aan de west- en zuidzijde van de onderzoekslocatie zijn verwerkt.

Toekomstig bodemgebruik

Het toekomstig gebruik op de locatie betreft woondoeleinden.

Bodembeheersnota en bodemkwaliteitskaart gemeente Leidschendam-Voorburg

Uit de bodembeheersnota van gemeente Leidschendam-Voorburg blijkt dat onderhavige onderzoekslocatie in bodemfunctieklassé wonen valt.

Op basis van de bodemkwaliteitskaart van gemeente Leidschendam-Voorburg blijkt dat de locatie in zone 1 valt. Op basis van de ontgravingskaart blijkt dat de boven- en ondergrond (van 0 tot 2,0 m-mv) in de klasse Industrie valt. Op basis van de toepassingskaart blijkt dat de locatie valt in een gebiedsspecifiek beleid bij hergebruik binnen hetzelfde deelgebied waarbij geldt de klasse Industrie (mits ongevoelig terreingebruik).

Informatie afkomstig van gemeente Leidschendam-Voorburg en Bodemloket

Bij de geraadpleegde bronnen is, buiten de reeds hiervoor verwerkte informatie, geen informatie aangetroffen welke relevant is voor het onderhavige bodemonderzoek. Er zijn geen nabijgelegen groot-schalige mobiele gevallen van ernstige bodemverontreinigingen bekend.

Bodemloket bevat geen aanvullende informatie voor onderhavige locatie en omgeving.

3. Conceptueel model en onderzoeksopzet

3.1 Algemeen

Op basis van de beschikbare informatie afkomstig uit het vooronderzoek is een conceptueel (denk)model opgesteld. Hierin wordt een beschrijving aangereikt welke is gebaseerd op gegevens van de bron(nen), aard en mate, verspreidingsroutes en potentiële risico's en receptoren van de (vermoedelijk) aangetroffen bodemverontreiniging.

Op basis van het opgestelde conceptueel model en de hierin geconstateerde hiaten worden de onderzoeksvragen geformuleerd, de onderzoekstechnieken en de -strategie bepaald. Na uitvoering van het nader onderzoek wordt, op basis van de verkregen informatie, het conceptueel model bijgewerkt.

Het conceptueel model is een instrument voor de communicatie en de besluitvorming door het bevoegd gezag, opdrachtgever / probleemhebber en indien van toepassing ook voor het saneringsontwerp en de uitvoering van de sanering.

3.2 Conceptueel model

Het conceptueel model is hieronder weergegeven in een korte beschrijving:

- Door derden is in een eerder stadium een ernstig geval van bodemverontreiniging vastgesteld, welke eind 2012 op basis van het Regeling Uniforme Sanering is gesaneerd. Hierbij is een restverontreiniging met zware metalen vastgesteld. In eerder opgestelde sanerings-evaluatie (BUS-2012.0200, d.d. 30 januari 2013) en eerder verricht actualiserend verkennend bodemonderzoek (kenmerk: VBO-VOA.2017.0283, d.d. 24 mei 2018) is deze restbodemverontreiniging beschreven. Deze restbodemverontreiniging betreft een (rest)verontreiniging met o.a. barium, lood en zink in de grond. De restverontreiniging met zware metalen (barium, lood en zink) voldoet niet aan de bodemfunctieklassse 'wonen' (voldoet aan 'industrie < niet toepasbaar'), waarbij de interventiewaarde niet wordt overschreden;
- Uit het actualiserend verkennend bodemonderzoek blijkt dat na uitsplitsing van mengmonster MM1 ter plaatse van boring 8 sprake is van een matige verontreiniging met lood;
- Uit het verkennend onderzoek asbest blijkt dat zintuiglijk en analytisch geen asbest is aangetoond. Het criterium voor nader onderzoek (50 mg/kg d.s.) voor asbest niet wordt overschreden;
- Uit het (actualiserend) verkennend bodemonderzoek blijkt dat de restverontreiniging mogelijk ook ter plaatse van het naast gelegen grasland wordt aangetroffen. Aanbevolen wordt de matige (rest)verontreiniging nader te onderzoeken en te saneren door middel van ontgraving dan wel isoleren.

3.3 Onderzoeksvragen nader bodemonderzoek

Op basis van het conceptueel model en de hierin aangetroffen hiaten zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

Zware metalen

Wat is de mate en omvang van de restverontreiniging met zware metalen (ter plaatse van boring 7 en 10) en de loodverontreiniging (ter plaatse van boring 8)?

3.4 Onderzoeksofzet nader bodemonderzoek

In tabel 1 wordt een systematische beschrijving weergegeven van de uit te voeren veldwerkzaamheden en de te verrichten analyses.

Tabel 1   **Onderzoeksofzet**

Onderzoeksopzet		analyses
	veldwerk boring tot 0,5 m-verontreiniging	
Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 7 en 10		
boring 7 en 10	2	2x zware metalen, lutum en organische stof
1 ^{ste} en 2 ^e ring	boring 7: 6 boring 10: 7	4x zware metalen, lutum en organische stof (horizontale afperking) 1x zware metalen, lutum en organische stof (verticale afperking)
Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 8		
1 ^{ste} en 2 ^e ring	14	3x lood, lutum en organische stof (horizontale afperking) 1x lood, lutum en organische stof (verticale afperking)

* aantal nader te bepalen op basis van zintuiglijke waarnemingen en analyseresultaten
Opmerking: de boringen voor beide nader bodemonderzoeken worden zoveel als mogelijk gecombineerd uitgevoerd

4. Veldwerkzaamheden

4.1 Uitgevoerde werkzaamheden

Het veldwerk is op 12 juli 2018 door gecertificeerde medewerkers van BMA Milieu (dhr. J. Groenheide en dhr. J. de Zeeuw) uitgevoerd. Ter plaatse zijn 22 boringen uitgevoerd. In tabel 2 staan de uitgevoerde boringen vermeld. Voor nadere gegevens over de plaats van de boringen wordt verwezen naar bijlage 2.

Tabel 2   *Uitgevoerde werkzaamheden*

	boringen
Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 7 en 10	
t.p.v. boring 7 en 10	boring 7: 118* boring 10: 101
1 ^{ste} ring	boring 7: 115*, 119*, 121 boring 10: 101, 103, 104, 105
2 ^e ring	boring 7: 116*, 120*, 122 boring 10: 105, 106*, 107*
Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 8	
1 ^{ste} ring	109, 112, 113, 115
2 ^e ring	106, 107, 110, 111, 114, 116*, 117, 118*, 119*, 120

* gecombineerde boring

Ter plaatse van boring 7 en 10 wordt de betreffende bovengrond voorafgaand aan aanvullend nader bodemonderzoek geanalyseerd op zware metalen. Indien een matige of sterke verontreiniging met zware metalen wordt vastgesteld, wordt deze door middel van onderhavig nader bodemonderzoek verder in kaart gebracht.

4.2 Samenstelling van de bodem

Voor een indruk van de samenstelling van de bodemopbouw ter plaatse wordt verwezen naar de boorbeschrijvingen (bijlage 5). Over het algemeen wordt in de bodemlaag van 0 tot 1 m-mv zand aangetroffen.

4.3 Zintuiglijke waarnemingen

De waargenomen afwijkingen aan het bodemmateriaal staan vermeld in tabel 3. Bij de niet in de tabel vermelde boringen zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Tabel 3   *Zintuiglijke waarnemingen*

boring	traject (m-mv)	waargenomen bijzonderheden
103	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend
106	0,50 - 1,00	matig veenhoudend, zwak puinhoudend
107	0,50 - 1,00	matig veenhoudend, zwak puinhoudend
109	0,50 - 1,00	matig veenhoudend, zwak puinhoudend
110	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend
	0,50 - 1,00	matig veenhoudend, zwak puinhoudend
111	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend
114	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend
	0,50 - 1,00	matig veenhoudend, zwak puinhoudend
115	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend
116	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend
120	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend, zwak koolashoudend
121	0,00 - 0,50	zwak puinhoudend

Uit het (actualiseren) verkennend onderzoek asbest blijkt dat ondanks dat op de locatie bijmengingen met puin worden aangetroffen, zintuiglijk en analytisch, geen asbest is aangetoond. Het criterium voor nader onderzoek (50 mg/kg d.s.) voor asbest wordt niet overschreden. Derhalve wordt in onderhavig onderzoek, ondanks het aantreffen van bodemvreemde materialen, geen aanvullend verkennend en/of nader asbestonderzoek conform de NEN 5707 noodzakelijk geacht.

4.4 Afwijkingen BRL 2000, protocol 2001

Ten aanzien van de monsterneming zijn geen afwijkingen ten opzichte van BRL 2000, protocol 2001, te vermelden.

5. Laboratoriumonderzoek

5.1 Uitgevoerde analyses

Ten behoeve van de analyses zijn de monsters bij het laboratorium van Omegam B.V. te Amsterdam aangeleverd. Dit laboratorium is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie conform ISO/IEC 17025:2005 onder nr. L 086. De monsters zijn conform AS3000 voorbehandeld en geanalyseerd. De samenstelling van de monsters en de uitgevoerde analyses staan vermeld in tabel 4.

Tabel 4 Samenstelling monsters en uitgevoerde analyses

analysemonsters	deelmonster(s)	analyse
Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 7 en 10		
boring 7 118 (0,00 - 0,50)	118 (0,00 - 0,50)	zware metalen, lutum, organische stof
boring 10 Horizontale afperking 101 (0,00 - 0,50)	101 (0,00 - 0,50)	zware metalen, lutum, organische stof
102 (0,00 - 0,50)	102 (0,00 - 0,50)	lood, lutum, organische stof
103 (0,00 - 0,50)	103 (0,00 - 0,50)	lood, lutum, organische stof
104 (0,00 - 0,50)	104 (0,00 - 0,50)	lood, lutum, organische stof
Verticale afperking 101 (0,50 - 1,00)	101 (0,50 - 1,00)	lood, lutum, organische stof
Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 8		
Horizontale afperking 109 (0,00 - 0,50)	109 (0,00 - 0,50)	lood, lutum, organische stof
113 (0,00 - 0,50)	113 (0,00 - 0,50)	lood, lutum, organische stof
115 (0,00 - 0,50)	115 (0,00 - 0,50)	lood, lutum, organische stof
Verticale afperking 112 (0,50 - 1,00)	112 (0,50 - 1,00)	lood, lutum, organische stof

zware metalen

barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink

De analysemonsters zijn samengesteld op basis van de zintuiglijke waarnemingen. Op basis van deze waarnemingen zijn de meest verdachte monsters geselecteerd en geanalyseerd.

Op basis van de tussentijdse analyseresultaten blijkt dat de (rest) verontreiniging volledig in kaart is gebracht. Aanvullende analyses van de boringen uit de eerste ring (t.h.v. boring 7/118) en de tweede ring zijn niet van toepassing.

In het kader van integriteit en transparantie bieden wij u de mogelijkheid de juistheid en authenticiteit van de analysecertificaten, die in het kader van dit project zijn uitgevoerd, te controleren. U kunt dit doen door met de opdrachtverificatiecode, linksonder op het analysecertificaat van Omegam Laboratoria, via de website www.omegam.nl een verificatie uit te voeren.

5.2 Toetsingscriteria grond

De analyseresultaten zijn getoetst aan de Circulaire bodemsanering en Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Om de mate van verontreiniging weer te geven wordt in dit rapport de onderstaande terminologie gebruikt:

- **Niet verontreinigd:** De gemiddelde gehalten van de gemeten stoffen overschrijden niet de bijbehorende achtergrondwaarde voor grond.
- **Lichte verontreinigingen** zijn verontreinigingen waarbij de gemiddelde gehalten van één of meer stoffen de bijbehorende achtergrondwaarde voor grond overschrijden.
- **Matige verontreinigingen** zijn verontreinigingen waarbij de gemiddelde gehalten van één of meer stoffen de bijbehorende tussenwaarde overschrijden.

- **De tussenwaarde** is de helft van de som van de achtergrondwaarde en de interventiewaarde voor grond. Overschrijding van de tussenwaarde is het criterium voor het uitvoeren van nader onderzoek.
- **Sterke verontreinigingen** zijn verontreinigingen waarbij de gemiddelde gehalten van één of meer stoffen de bijbehorende interventiewaarde overschrijden.
- **De achtergrond-, streef-, en interventiewaarden** zijn opgenomen in Bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit en de Circulaire bodemsanering.
- Er is sprake van **een nieuw geval van bodemverontreiniging** indien deze is ontstaan na 1 januari 1987. Voor een 'nieuw' geval van bodemverontreiniging geldt een saneringsplicht.
- Er is sprake van **een geval van ernstige bodemverontreiniging** indien meer dan 25 m³ grond en/of het grondwater in een bodemvolume van meer dan 100 m³ gemiddeld boven de interventiewaarde is verontreinigd. In enkele specifieke situaties, bij gevoelige functies, kan bij gehalten onder de interventiewaarde ook sprake zijn van een geval van ernstige verontreiniging.

5.3 Interpretatie van de analyseresultaten grond

De analyseresultaten van de grondmonsters zijn vergeleken met de berekende bodemspecifieke toetsingswaarden. Voor de gehanteerde lutum- en organische stof percentages wordt verwezen naar de volledige toetsing welke is opgenomen in bijlage 3. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 4. Een overzicht van de gemeten verontreinigingen is weergegeven in tabel 5.

Tabel 5 Overzicht gemeten verontreinigingen in grond

analysemonsters	≥ achtergrond- waarde (AW2000) grond	≥ tussenwaarde (T) (matig verontreinigd)	≥ interventiewaarde (I) (sterk verontreinigd)	Indicatieve toetsing aan Bbk (klasse)
Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 7 en 10				
boring 7 118 (0,00 - 0,50)	kwik, lood, zink	-	-	Wonen
boring 10 Horizontale afperking 101 (0,00 - 0,50)	koper, kwik, zink	lood	-	Industrie
102 (0,00 - 0,50)	lood	-	-	Wonen
103 (0,00 - 0,50)	lood	-	-	Wonen
104 (0,00 - 0,50)	lood	-	-	Industrie
Verticale afperking 101 (0,50 - 1,00)	lood	-	-	Wonen
Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 8				
Horizontale afperking 109 (0,00 - 0,50)	lood	-	-	Wonen
113 (0,00 - 0,50)	lood	-	-	Wonen
115 (0,00 - 0,50)	lood	-	-	Wonen
Verticale afperking 112 (0,50 - 1,00)	lood	-	-	Wonen

- : analytisch geen verontreiniging aangetoond

Opmerkingen op analysecertificaten

De conserveringstermijn voor droge stof voor de monsters 101 (0,50 – 1,00), 102 (0,00 – 0,50), 103 (0,00 – 0,50) en 104 (0,00 – 0,50) is overschreden. De overschrijding van de conserveringstermijn is veroorzaakt vanwege het in fasen uitvoeren van de analyses. Hierdoor is de analyse, in relatie tot droge stof, verlaet in behandeling genomen. Aangezien de monsters tijdens het veldwerk, het transport en bij het laboratorium onder strenge condities zijn gekoeld en opgeslagen, worden de analyseresultaten als representatief beschouwd.

5.4 Bespreking resultaten

Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 7 en 10

Boring 7

Het zintuiglijk niet verontreinigde separate monster 118 (0,00 – 0,50) is analytisch licht verontreinigd met kwik, lood en zink en valt indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Wonen.

Boring 10

Horizontale afperking (bovengrond)

Het zintuiglijk niet verontreinigde separate monster 101 (0,00 – 0,50) is analytisch licht verontreinigd met koper, kwik, zink en matig verontreinigd met lood en valt indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Industrie (op basis van de parameters koper, lood en zink).

Het zintuiglijk niet verontreinigde separate monster 102 (0,00 – 0,50) is analytisch licht verontreinigd met lood en valt op indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Wonen.

Het zintuiglijk zwak puinhoudend separate monster 103 (0,00 – 0,50) is analytisch licht verontreinigd met lood en valt op indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Wonen.

Het zintuiglijk niet verontreinigde separate monster 104 (0,00 – 0,50) is analytisch licht verontreinigd met lood en valt op indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Industrie.

Verticale afperking (ondergrond)

Het zintuiglijk niet verontreinigde separate monster 101 (0,50 – 1,00) is analytisch licht verontreinigd met lood en valt indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Wonen.

Nader bodemonderzoek t.p.v. boring 8

Horizontale afperking (bovengrond)

Het zintuiglijk zwak puinhoudend separate monster 109 (0,00 – 0,50) is analytisch licht verontreinigd met lood en valt op indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Wonen.

Het zintuiglijk niet verontreinigde separate monster 113 (0,00 – 0,50) is analytisch licht verontreinigd met lood en valt op indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Wonen.

Het zintuiglijk zwak puinhoudend separate monster 115 (0,00 – 0,50) is analytisch licht verontreinigd met lood en valt op indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Wonen.

Verticale afperking (ondergrond)

Het zintuiglijk niet verontreinigde separate monster 112 (0,00 – 0,50) is analytisch licht verontreinigd met lood en valt op indicatief op basis van het Besluit bodemkwaliteit in de bodemkwaliteitsklasse Wonen.

5.5 Aanpassingen op het conceptueel model

Op basis van de verkregen informatie en antwoorden is onderstaand het conceptueel model bijgewerkt.
Zware metalen

- Door BMA Milieu is in een eerder stadium een ernstig geval van bodemverontreiniging vastgesteld. In eerder opgestelde saneringsevaluatie (BUS-2012.0200, d.d. 30 januari 2013) en eerder verricht actualiserend verkennend bodemonderzoek (kenmerk: VBO-VOA.2017.0283, d.d. 24 mei 2018) is deze bodemverontreiniging beschreven. De bodemverontreiniging betreft een (rest)verontreiniging met o.a. barium, lood en zink in de grond. De restverontreiniging met zware metalen (barium, lood en zink) voldoet niet aan de bodemfunctieklassering 'wonen' (voldoet aan 'industrie < niet toepasbaar'), waarbij de interventiewaarde echter niet wordt overschreden;
- Uit het actualiserend verkennend bodemonderzoek blijkt dat na uitsplitsing van mengmonster MM1 ter plaatse van boring 8 sprake is van een matige verontreiniging met lood, welke op indicatieve basis conform Besluit bodemkwaliteit valt in de klasse Industrie;
- De verontreiniging met lood onderdeel uitmaakt van de in eerder stadium aangetoonde restverontreiniging (met o.a. barium, lood en zink);
- De (rest)verontreiniging (met zware metalen o.a. barium, lood en zink) is in horizontale en verticale richting op het aangrenzende grasland in kaart gebracht;
- De omvang van de restverontreiniging op het aangrenzende grasland is beperkt tot twee spots van elk circa 15 m³ (oppervlakte circa 30 m² en laagdikte 0,5 m) en in totaal 30 m³;
- De totale omvang van de aanwezige (rest)verontreiniging bedraagt circa 150 m³ (circa 120 m³ ter plaatse van de voormalige siertuin + circa 30 m³ ter plaatse van het aangrenzende grasland);
- Op basis van de Wet bodembescherming, eerder verricht onderzoek, de e-mail van de gemeente Leidschendam en in het kader van de voorgenomen herinrichting blijkt dat voor het geval van ernstige bodemverontreiniging, met een totale omvang van circa 150 m³, een saneringsnoodzaak geldt.

6. Evaluatie

6.1 Algemeen

De heer J.W. Vaandrager verzocht via Architectenburo Bakema Delft B.V. aan milieuvadvisbureau BMA Milieu B.V. een nader bodemonderzoek te verrichten op een locatie gelegen aan de Wilsveen 17 te Leidschendam in de gemeente Leidschendam-Voorburg. Het nader onderzoek is uitgevoerd conform de NTA 5755. De regionale ligging en een overzicht van de onderzoekslocatie zijn weergegeven in respectievelijk bijlage 1 en 2.

Aanleiding tot het uitvoeren van het nader bodemonderzoek is het eerder vastgestelde ernstig geval van bodemverontreiniging, de in eerder opgesteld saneringsevaluatie (BUS-2012.0200, d.d. 30 januari 2013) en eerder verricht actualiserend verkennend bodemonderzoek (kenmerk: VBO-VOA.2017.0283, d.d. 24 mei 2018) aangetoonde (rest)verontreiniging met o.a. barium, lood en zink in de grond in combinatie met de voorgenomen herinrichting en aanvraag tot verlening van een omgevingsvergunning voor de bouw van twee woningen en een schuur.

Doel van het nader bodemonderzoek is het bepalen van de mate en omvang van de (rest)verontreiniging (ter plaatse van boring 7 en 10) en aangetoonde loodverontreiniging (ter plaatse van boring 8). Op basis van de verzamelde informatie zal de omvang van de (rest)verontreiniging worden vastgesteld.

De werkzaamheden uit onderhavig onderzoek zijn door BMA Milieu B.V. uitgevoerd onder het procescertificaat 'Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek' BRL SIKB 2000 en bijbehorend protocol 2001 'het plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen'.

6.2 Conclusies en aanbevelingen

Voor het eerder aangetoonde ernstig geval van bodemverontreiniging waarin een restverontreiniging met o.a. barium, lood en zink is aangetoond is op basis van de Wet bodembescherming een nader onderzoek uitgevoerd naar de totale mate en omvang van de restverontreiniging. De restverontreiniging met zware metalen (barium, lood en zink) voldoet niet aan de bodemfunctieklasse 'wonen' (voldoet aan 'industrie < niet toepasbaar'), waarbij de interventiewaarde niet wordt overschreden.

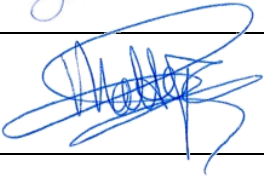
De restverontreiniging (met zware metalen o.a. barium, lood en zink) is in horizontale en verticale richting op het aangrenzende grasland in kaart gebracht. De omvang van de restverontreiniging op het aangrenzende grasland is beperkt tot twee spots van elk circa 15 m³ (oppervlakte circa 30 m² en laagdikte 0,5 m) en in totaal 30 m³. De totale omvang van de aanwezige restverontreiniging bedraagt circa 150 m³ (circa 120 m³ ter plaatse van de voormalige siertuin + circa 30 m³ ter plaatse van het aangrenzende grasland). Op basis van de Wet bodembescherming, eerder verricht onderzoek, de e-mail van de gemeente Leidschendam en in het kader van de voorgenomen herinrichting blijkt dat voor het geval van ernstige restbodemverontreiniging een saneringsnoodzaak geldt.

Algemeen

De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft per e-mail op 31 mei 2018 aangegeven dat de restverontreiniging moet worden verwijderd om zodoende het terrein volledig geschikt te maken voor de functie 'Wonen met tuin'.

Aanbevolen wordt onderhavige rapportage af te stemmen met Omgevingsdienst Haaglanden (ODH, uitvoeringsdienst milieutaken voor o.a. Provincie Zuid-Holland).

De mogelijk bij bouwactiviteiten vrijkomende of aan te voeren grond is voor hergebruik onderhevig aan wettelijke bepalingen (Besluit Bodemkwaliteit). De gemeente waar de grond wordt toegepast is in dergelijke gevallen het bevoegd gezag.

functie	naam	handtekening	versie
auteur	H.J. Bloom		definitief
projectleider	M. van der Knaap		
controle / vrijgave	H. van Malsen		

Literatuurlijst

1. NEN 5725:2017, Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek, Nederland Normalisatie-instituut, oktober 2017.
2. NEN 5740:2009+A1:2016, Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond, Nederland Normalisatie-instituut, 1 april 2016.
3. NEN 5707+C2:2017, Protocol voor onderzoek naar asbest in bodem, Nederland Normalisatie-instituut, 1 december 2017.
4. NEN 5897:2015+C1:2016, Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat, Nederland Normalisatie-instituut, 1 augustus 2016.
5. NEN 5898:2015+C1:2016, Bepaling van het gehalte aan asbest in grond, waterbodem, bouw- en sloopafval en granulaat, Nederland Normalisatie-instituut, 1 augustus 2016.
6. NTA 5755:2010, Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek – Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging, Nederland Normalisatie-instituut, 1 juli 2010.
7. Besluit bodemkwaliteit (Bbk), 22 november 2007.
8. Regeling bodemkwaliteit (Rbk), 13 december 2007.
9. Circulaire bodemsanering; 1 juli 2013.
10. Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2018-2021, kenmerk: PZH-2017-630244766, d.d. 19 december 2017, opgesteld door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.
11. Provinciale milieuverordening Zuid-Holland (negende tranche), Provincie Zuid-Holland, 2014.
12. SIKB BRL 2000: Veldwerk milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek, versie 5, 12 december 2013.
13. Wijzigingsblad bij BRL 2000, versie 3, 10 maart 2016.
14. Protocol 2001, 'Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen', versie 3.2, 12 december 2013.
15. Protocol 2002, 'Het nemen van grondwatermonsters', versie 4, 12 december 2013.
16. Protocol 2003, 'Veldwerk bij milieuhygiënisch waterbodemonderzoek', versie 2.2, 10 maart 2016.
17. Protocol 2018, 'Maaiveldinspectie en monsterneming van asbest in bodem', versie 3.2, 10 maart 2016.
18. Wet houdende regelen inzake bescherming van de bodem (Wet bodembescherming – Wbb), 3 juli 1986 en Wet houdende wijziging van de Wet bodembescherming en enkele andere wetten in verband met wijzigingen in het beleid inzake bodemsaneringen, 15 december 2005.

Bijlage 1

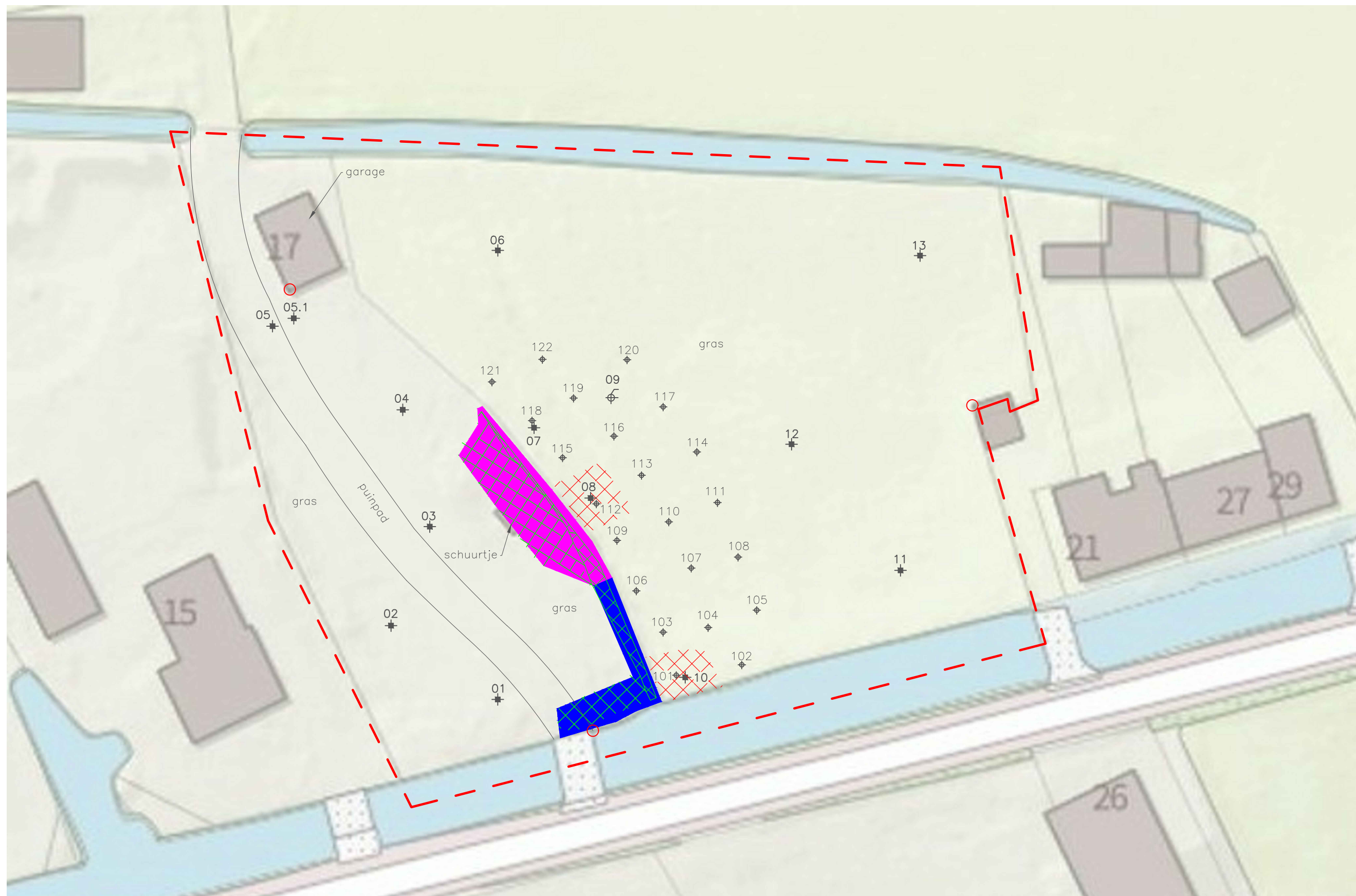
Regionale situatie

BMA Milieu B.V.	Projectnummer : 2018.0143	Regionale situatie
	Opdrachtgever : dhr. J. W. Vaandrager Project : Wilsveen 17 te Leidschendam Schaal : 1:25.000	

Bijlage 2

Locatie en boringen

Legenda:

- grens onderzoekslocatie
- ⊕ peilbuis
- + gat
- boring
- nulpunt (vast meetpunt)

globale situatie restverontreiniging
(kenmerk: 2012.0200, d.d. 31 okt. 2013)

globale situatie restverontreiniging (bodemlaag van 0 tot 0,5 m-mv)
(aangetoond in onderhavig onderzoek)

globale situatie restverontreiniging (bodemlaag van 0 tot 0,9 m-mv)
globale situatie restverontreiniging (bodemlaag van 0 tot 0,6 m-mv)

 BMA Milieu

Opdr.gever:
Dhr. J.W. Vaandrager

Onderzoekslocatie:
Wilsveen 17 te Leidschendam

Datum:	Schaal:	Projectnummer:	Tek. nr.:
09-08-2018	1:400	2018.0143	1

Bijlage 3

Toetsing analyseresultaten

Project	2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid						
Certificaten	788645						
Toetsing	T.12 - Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb						
Toetsversie	BoToVa 3.0.0			Toetsdatum: 7 augustus 2018 12:33			

Monsterreferentie	5719886						
Monsteromschrijving	101 (0-50)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	11.2	10
Lutum	% (m/m ds)	1.4	25

Droogrest

droge stof	%	70.6	70.6	@

Metalen ICP-AES

barium (Ba)	mg/kg ds	77	300	@			
cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.28	0.34	-	0.6	6.8	13
kobalt (Co)	mg/kg ds	< 3	< 7.4	-	15	102.5	190
koper (Cu)	mg/kg ds	37	58	1.5 AW(IND)	40	115	190
kwik (Hg) (niet vluchtig)	mg/kg ds	0.27	0.36	2.4 AW(WO)	0.15	18.075	36
lood (Pb)	mg/kg ds	290	390	1.3 T(IND)	50	290	530
molybdeen (Mo)	mg/kg ds	< 1.5	< 1.0	-	1.5	95.75	190
nikkel (Ni)	mg/kg ds	9	26	-	35	67.5	100
zink (Zn)	mg/kg ds	110	210	1.5 AW(IND)	140	430	720

Toetsoordeel monster 5719886:	Overschrijding Achtergrondwaarde						

Monsterreferentie	5719887						
Monsteromschrijving	109 (0-50)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	6.2	10
Lutum	% (m/m ds)	3.6	25

Droogrest

droge stof	%	77.6	77.6	@

Metalen ICP-AES

lood (Pb)	mg/kg ds	94	130	2.7 AW(WO)	50	290	530

Toetsoordeel monster 5719887:	Overschrijding Achtergrondwaarde						

Monsterreferentie	5719888						
Monsteromschrijving	112 (50-100)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	12.7	10
Lutum	% (m/m ds)	1.0	25

Droogrest

droge stof	%	61.1	61.1	@

Metalen ICP-AES

lood (Pb)	mg/kg ds	110	140	2.9 AW(WO)	50	290	530

Toetsoordeel monster 5719888:	Overschrijding Achtergrondwaarde						

Monsterreferentie	5719889						
Monsteromschrijving	113 (0-50)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	11.7	10
Lutum	% (m/m ds)	1.7	25

Droogrest

droge stof	%	63.8	63.8	@

Metalen ICP-AES

lood (Pb)	mg/kg ds	120	160	3.2 AW(WO)	50	290	530

Toetsoordeel monster 5719889:	Overschrijding Achtergrondwaarde						

Monsterreferentie	5719890							
Monsteromschrijving	115 (0-50)							
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I	

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	11.0	10
Lutum	% (m/m ds)	1.0	25

Droogrest

droge stof	%	65	65.0	@

Metalen ICP-AES

lood (Pb)	mg/kg ds	76	100	2.1 AW(WO)	50	290	530

Toetsoordeel monster 5719890:	Overschrijding Achtergrondwaarde							

Monsterreferentie	5719891							
Monsteromschrijving	118 (0-50)							
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I	

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	19.5	10
Lutum	% (m/m ds)	1.7	25

Droogrest

droge stof	%	52.6	52.6	@

Metalen ICP-AES

barium (Ba)	mg/kg ds	54	210	@			
cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.3	0.29	-	0.6	6.8	13
kobalt (Co)	mg/kg ds	< 3	< 7.4	-	15	102.5	190
koper (Cu)	mg/kg ds	24	31	-	40	115	190
kwik (Hg) (niet vluchtig)	mg/kg ds	0.38	0.48	3.2 AW(WO)	0.15	18.075	36
lood (Pb)	mg/kg ds	150	180	3.6 AW(WO)	50	290	530
molybdeen (Mo)	mg/kg ds	< 1.5	< 1.0	-	1.5	95.75	190
nikkel (Ni)	mg/kg ds	8	23	-	35	67.5	100
zink (Zn)	mg/kg ds	110	180	1.3 AW(WO)	140	430	720

Toetsoordeel monster 5719891:	Overschrijding Achtergrondwaarde							

Legenda	
@	Geen toetsoordeel mogelijk
x AW(IND)	x maal Achtergrondwaarde (Industrie)
x AW(WO)	x maal Achtergrondwaarde (Wonen)
x T(IND)	x maal Tussenwaarde (Industrie)
-	<= Achtergrondwaarde

Project	2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid						
Certificaten	791849						
Toetsing	T.12 - Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb						
Toetsversie	BoToVa 3.0.0			Toetsdatum: 7 augustus 2018 12:34			

Monsterreferentie	5727752						
Monsteromschrijving	101 (0,50 - 1,00)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	10.9	10
Lutum	% (m/m ds)	1.0	25

Droogrest

droge stof	%	60.8	60.8	@

Metalen ICP-AES

lood (Pb)	mg/kg ds	60	81	1.6 AW(WO)	50	290	530

Toetsoordeel monster 5727752:				Overschrijding Achtergrondwaarde			

Monsterreferentie	5727753						
Monsteromschrijving	102 (0,00 - 0,50)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	7.8	10
Lutum	% (m/m ds)	1.0	25

Droogrest

droge stof	%	68.2	68.2	@

Metalen ICP-AES

lood (Pb)	mg/kg ds	90	130	2.6 AW(WO)	50	290	530

Toetsoordeel monster 5727753:				Overschrijding Achtergrondwaarde			

Monsterreferentie	5727754						
Monsteromschrijving	103 (0,00 - 0,50)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	16.4	10
Lutum	% (m/m ds)	1.4	25

Droogrest

droge stof	%	63.6	63.6	@

Metalen ICP-AES

lood (Pb)	mg/kg ds	110	140	2.7 AW(WO)	50	290	530

Toetsoordeel monster 5727754:				Overschrijding Achtergrondwaarde			

Monsterreferentie	5727755						
Monsteromschrijving	104 (0,00 - 0,50)						
Analyse	Eenheid	Analyseres.	Gestand.Res.	Toetsoordeel	AW	T	I

Lutum/Humus

Organische stof	% (m/m ds)	6.4	10
Lutum	% (m/m ds)	2.5	25

Droogrest

droge stof	%	77.9	77.9	@

Metalen ICP-AES

lood (Pb)	mg/kg ds	200	290	5.8 AW(IND)	50	290	530

Toetsoordeel monster 5727755:				Overschrijding Achtergrondwaarde			

Legenda							
@	Geen toetsoordeel mogelijk						
x AW(IND)	x maal Achtergrondwaarde (Industrie)						
x AW(WO)	x maal Achtergrondwaarde (Wonen)						

Bijlage 4

Analysecertificaten

BMA Milieu
T.a.v. de heer M.B.P. van der Knaap
Zuidweg 75
2671 MP NAALDWIJK

Uw kenmerk : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
Ons kenmerk : Project 788645
Validatieref. : 788645_certificaat_v1
Opdrachtverificatiecode: HENC-QWRK-LOGG-VKMZ
Bijlage(n) : 4 tabel(len) + 1 bijlage(n)

Amsterdam, 18 juli 2018

Hierbij zend ik u de resultaten van het laboratoriumonderzoek dat op uw verzoek is uitgevoerd in de door u aangeboden monsters.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel uitbesteed onderzoek, uitgevoerd door Eurofins Omegam volgens de methoden zoals ze zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat L086 en/of in de bundel "Analysevoorschriften Eurofins Omegam". De in dit onderzoek uitgevoerde onderzoeksmethoden van de geaccrediteerde analyses zijn in een aparte bijlage als onderdeel van dit analyse-certificaat opgenomen. De methoden zijn, voor zover mogelijk, ontleend aan de accreditatieprogramma's/schema's en NEN- EN- en/of ISO-voorschriften.

Ik wijs u erop dat het analyse-certificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd. Ik vertrouw erop uw opdracht volledig en naar tevredenheid te hebben uitgevoerd. Heeft u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen, dan verzoek ik u contact op te nemen met onze klantenservice.

Hoogachtend,
namens Eurofins Omegam,

Ing. J. Tukker
Manager productie

Op dit certificaat zijn onze algemene voorwaarden van toepassing.
Dit analyse-certificaat mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Omegam B.V.
H.J.E. Wenckbachweg 120
NL-1114 AD Amsterdam-Duivendrecht
Nederland

T +31-(0)20-597 66 80
CSOmegam@eurofins.com
www.omegam.nl

IBAN NL 16 BNPA 0227667980
BIC BNPANL2A
BTW nr. NL8139.67.132.B01
KvK nr. 34215654

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : 788645
 Project omschrijving : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
 Opdrachtgever : BMA Milieu

Monsterreferenties
 5719886 = 101 (0-50)
 5719891 = 118 (0-50)

Opgegeven bemonsteringsdatum :	12/07/2018	12/07/2018
Ontvangstdatum opdracht :	12/07/2018	12/07/2018
Startdatum :	12/07/2018	12/07/2018
Monstercode :	5719886	5719891
Matrix :	Grond	Grond

Monstervoorbewerking

S AS3000 (steekmonster)		uitgevoerd	uitgevoerd
S gewicht artefact	g	n.v.t.	n.v.t.
S soort artefact		n.v.t.	n.v.t.
S voorbewerking AS3000		uitgevoerd	uitgevoerd

Algemeen onderzoek - fysisch

S droge stof	%	70,6	52,6
S organische stof (gec. voor lutum)	% (m/m ds)	11,2	19,5
S lutumgehalte (pipetmethode)	% (m/m ds)	1,4	1,7

Anorganische parameters - metalen

S barium (Ba)	mg/kg ds	77	54
S cadmium (Cd)	mg/kg ds	0,28	0,30
S kobalt (Co)	mg/kg ds	< 3,0	< 3,0
S koper (Cu)	mg/kg ds	37	24
S kwik (Hg) (niet vluchtig)	mg/kg ds	0,27	0,38
S lood (Pb)	mg/kg ds	290	150
S molybdeen (Mo)	mg/kg ds	< 1,5	< 1,5
S nikkel (Ni)	mg/kg ds	9	8
S zink (Zn)	mg/kg ds	110	110

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : 788645
 Project omschrijving : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
 Opdrachtgever : BMA Milieu

Monsterreferenties

5719887 = 109 (0-50)
 5719888 = 112 (50-100)
 5719889 = 113 (0-50)

Opgegeven bemonsteringsdatum :	12/07/2018	12/07/2018	12/07/2018
Ontvangstdatum opdracht :	12/07/2018	12/07/2018	12/07/2018
Startdatum :	12/07/2018	12/07/2018	12/07/2018
Monstercode :	5719887	5719888	5719889
Matrix :	Grond	Grond	Grond

Monstervoorbewerking

S AS3000 (steekmonster)	uitgevoerd	uitgevoerd	uitgevoerd
S gewicht artefact g	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
S soort artefact	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
S voorbewerking AS3000	uitgevoerd	uitgevoerd	uitgevoerd

Algemeen onderzoek - fysisch

S droge stof	%	77,6	61,1	63,8
S organische stof (gec. voor lutum)	% (m/m ds)	6,2	12,7	11,7
S lutumgehalte (pipetmethode)	% (m/m ds)	3,6	< 1	1,7

Anorganische parameters - metalen

S lood (Pb)	mg/kg ds	94	110	120

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : 788645
 Project omschrijving : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
 Opdrachtgever : BMA Milieu

Monsterreferenties
 5719890 = 115 (0-50)

Opgegeven bemonsteringsdatum : 12/07/2018
 Ontvangstdatum opdracht : 12/07/2018
 Startdatum : 12/07/2018
 Monstercode : 5719890
 Matrix : Grond

Monstervoorbewerking

S AS3000 (steekmonster)		uitgevoerd
S gewicht artefact	g	n.v.t.
S soort artefact		n.v.t.
S voorbewerking AS3000		uitgevoerd

Algemeen onderzoek - fysisch

S droge stof	%	65,0
S organische stof (gec. voor lutum)	% (m/m ds)	11,0
S lutumgehalte (pipetmethode)	% (m/m ds)	< 1

Anorganische parameters - metalen

S lood (Pb)	mg/kg ds	76

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	: 788645
Project omschrijving	: 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
Opdrachtgever	: BMA Milieu

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

Organische stof gehalte (gecorrigeerd voor lutum en vrij ijzer in de vorm van Fe₂O₃)

Het organische stofgehalte is gecorrigeerd voor het in het analysecertificaat gerapporteerde lutumgehalte. Indien het lutumgehalte niet is gerapporteerd is de correctie uitgevoerd met een lutumgehalte van 5,4% (gemiddeld lutumgehalte Nederlandse bodem, AS3010/AS3210, prestatieblad organische stofgehalte in grond/waterbodem). Indien het vrij ijzergehalte is bepaald en groter is dan 5 % m/m, is bij de berekening van het organische stof gecorrigeerd voor dat gehalte aan vrij ijzer.

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : 788645
Project omschrijving : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
Opdrachtgever : BMA Milieu

Analysemethoden in Grond (AS3000)

AS3000

In dit analysecertificaat zijn de met 'S' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de analysemethoden beschreven in het "Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodemonderzoek en grondwateronderzoek (AS SIKB 3000)". Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

voorbewerking AS3000	: Conform AS3000 en NEN-EN 16179
Droge stof	: Conform AS3010 prestatieblad 2
Organische stof (gec. voor lutum)	: Conform AS3010 prestatieblad 3 en gelijkwaardig aan NEN 5754
Lutumgehalte (pipetmethode)	: Conform AS3010 prestatieblad 4; gelijkwaardig aan NEN 5753
Barium (Ba)	: Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Cadmium (Cd)	: Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Kobalt (Co)	: Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Koper (Cu)	: Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Kwik (Hg) (niet vluchtig)	: Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN-ISO 16772 en destructie conform NEN 6961
Lood (Pb)	: Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Molybdeen (Mo)	: Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Nikkel (Ni)	: Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961
Zink (Zn)	: Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961

BMA Milieu
T.a.v. de heer M.B.P. van der Knaap
Zuidweg 75
2671 MP NAALDWIJK

Uw kenmerk : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
Ons kenmerk : Project 791849 (betreft gewijzigd rapport)
Validatieref. : 791849_certificaat_v2
Opdrachtverificatiecode: OBUH-APIJ-RAFZ-ZQCZ
Wijziging : Project- en/of monsteromschrijving online gewijzigd door opdrachtgever
Bijlage(n) : 3 tabel(len) + 2 bijlage(n)

Amsterdam, 30 juli 2018

Hierbij zend ik u de resultaten van het laboratoriumonderzoek dat op uw verzoek is uitgevoerd in de door u aangeboden monsters.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel uitbesteed onderzoek, uitgevoerd door Eurofins Omegam volgens de methoden zoals ze zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat L086 en/of in de bundel "Analysevoorschriften Eurofins Omegam". De in dit onderzoek uitgevoerde onderzoeksmethoden van de geaccrediteerde analyses zijn in een aparte bijlage als onderdeel van dit analyse-certificaat opgenomen. De methoden zijn, voor zover mogelijk, ontleend aan de accreditatieprogramma's/schema's en NEN- EN- en/of ISO-voorschriften.

Ik wijs u erop dat het analyse-certificaat alleen in zijn geheel mag worden gereproduceerd. Ik vertrouw erop uw opdracht volledig en naar tevredenheid te hebben uitgevoerd. Heeft u naar aanleiding van deze rapportage nog vragen, dan verzoek ik u contact op te nemen met onze klantenservice.

Hoogachtend,
namens Eurofins Omegam,

Ing. J. Tukker
Manager productie

Op dit certificaat zijn onze algemene voorwaarden van toepassing.
Dit analyse-certificaat mag niet anders dan in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Omegam B.V.
H.J.E. Wenckbachweg 120
NL-1114 AD Amsterdam-Duivendrecht
Nederland

T +31-(0)20-597 66 80
CSOmegam@eurofins.com
www.omegam.nl

IBAN NL 16 BNPA 0227667980
BIC BNPANL2A
BTW nr. NL8139.67.132.B01
KvK nr. 34215654

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : 791849
 Project omschrijving : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
 Opdrachtgever : BMA Milieu

Monsterreferenties

5727752 = 101 (0,50 - 1,00)

5727753 = 102 (0,00 - 0,50)

5727754 = 103 (0,00 - 0,50)

Opgegeven bemonsteringsdatum :	12/07/2018	12/07/2018	12/07/2018
Ontvangstdatum opdracht :	23/07/2018	23/07/2018	23/07/2018
Startdatum :	23/07/2018	23/07/2018	23/07/2018
Monstercode :	5727752	5727753	5727754
Matrix :	Grond	Grond	Grond

Monstervoorbewerking

S AS3000 (steekmonster)	uitgevoerd	uitgevoerd	uitgevoerd
S gewicht artefact g	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
S soort artefact	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
S voorbewerking AS3000	uitgevoerd	uitgevoerd	uitgevoerd

Algemeen onderzoek - fysisch

S droge stof	%	60,8	68,2	63,6
S organische stof (gec. voor lutum)	% (m/m ds)	10,9	7,8	16,4
S lutumgehalte (pipetmethode)	% (m/m ds)	< 1	< 1	1,4

Anorganische parameters - metalen

S lood (Pb)	mg/kg ds	60	90	110

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : 791849
 Project omschrijving : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
 Opdrachtgever : BMA Milieu

Monsterreferenties
 5727755 = 104 (0,00 - 0,50)

Opgegeven bemonsteringsdatum : 12/07/2018
 Ontvangstdatum opdracht : 23/07/2018
 Startdatum : 23/07/2018
 Monstercode : 5727755
 Matrix : Grond

Monstervoorbewerking

S AS3000 (steekmonster)		uitgevoerd
S gewicht artefact	g	n.v.t.
S soort artefact		n.v.t.
S voorbewerking AS3000		uitgevoerd

Algemeen onderzoek - fysisch

S droge stof	%	77,9
S organische stof (gec. voor lutum)	% (m/m ds)	6,4
S lutumgehalte (pipetmethode)	% (m/m ds)	2,5

Anorganische parameters - metalen

S lood (Pb)	mg/kg ds	200

ANALYSECERTIFICAAT

Project code	: 791849
Project omschrijving	: 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
Opdrachtgever	: BMA Milieu

Opmerkingen m.b.t. analyses

Opmerking(en) algemeen

Organische stof gehalte (gecorrigeerd voor lutum en vrij ijzer in de vorm van Fe₂O₃)

Het organische stofgehalte is gecorrigeerd voor het in het analysecertificaat gerapporteerde lutumgehalte. Indien het lutumgehalte niet is gerapporteerd is de correctie uitgevoerd met een lutumgehalte van 5,4% (gemiddeld lutumgehalte Nederlandse bodem, AS3010/AS3210, prestatieblad organische stofgehalte in grond/waterbodem). Indien het vrij ijzergehalte is bepaald en groter is dan 5 % m/m, is bij de berekening van het organische stof gecorrigeerd voor dat gehalte aan vrij ijzer.

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : 791849
Project omschrijving : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
Opdrachtgever : BMA Milieu

Houdbaarheid- & conserveringsopmerkingen

De onderstaande constatering(en) wijzen op een afwijking van het SIKB-protocol 3001 (Conserveringsmethoden en conserveringstermijnen van milieumonsters). Deze afwijking resulteert in de volgende voorgeschreven opmerking: *"Er zijn verschillen met de richtlijnen geconstateerd die de betrouwbaarheid van de gemarkeerde resultaten in dit analyserapport mogelijk hebben beïnvloed."* Deze bijlage vormt samen met andere bijlagen, tabellen en het voorblad, een integraal onderdeel van dit analyse-certificaat.

Uw referentie : 101 (0,50 - 1,00)
Monstercode : 5727752

Opmerking(en) by analyse(s):

Droge stof: - De conserveringstermijn is overschreden omdat de opdracht niet binnen de afgesproken termijn is ontvangen.

Uw referentie : 102 (0,00 - 0,50)
Monstercode : 5727753

Opmerking(en) by analyse(s):

Droge stof: - De conserveringstermijn is overschreden omdat de opdracht niet binnen de afgesproken termijn is ontvangen.

Uw referentie : 103 (0,00 - 0,50)
Monstercode : 5727754

Opmerking(en) by analyse(s):

Droge stof: - De conserveringstermijn is overschreden omdat de opdracht niet binnen de afgesproken termijn is ontvangen.

Uw referentie : 104 (0,00 - 0,50)
Monstercode : 5727755

Opmerking(en) by analyse(s):

Droge stof: - De conserveringstermijn is overschreden omdat de opdracht niet binnen de afgesproken termijn is ontvangen.

ANALYSECERTIFICAAT

Project code : 791849
Project omschrijving : 2018.0143-Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leid
Opdrachtgever : BMA Milieu

Analysemethoden in Grond (AS3000)

AS3000

In dit analysecertificaat zijn de met 'S' gemerkte analyses uitgevoerd volgens de analysemethoden beschreven in het "Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek (AS SIKB 3000)". Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd volgens de onderstaande analysemethoden. Deze analyses zijn vastgelegd in het geldende accreditatie-certificaat met bijbehorende verrichtingenlijst L086 van Eurofins Omegam BV.

voorbewerking AS3000 : Conform AS3000 en NEN-EN 16179
Droge stof : Conform AS3010 prestatieblad 2
Organische stof (gec. voor lutum) : Conform AS3010 prestatieblad 3 en gelijkwaardig aan NEN 5754
Lutumgehalte (pipetmethode) : Conform AS3010 prestatieblad 4; gelijkwaardig aan NEN 5753
Lood (Pb) : Conform AS3010 prestatieblad 5; NEN 6966 en destructie conform NEN 6961

Bijlage 5

Bodemprofielen

Legenda (conform NEN 5104)

grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

zand

	Zand, kleiig
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleiig
	Veen, sterk kleiig
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

	geroerd monster
	ongeroerd monster

overig

	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
	grondwaterstand
	Gemiddeld laagste grondwaterstand

	slib
	water

BMA Milieu

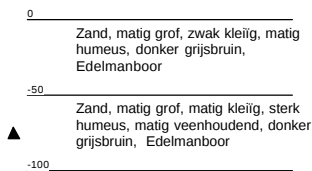
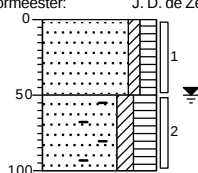
Bodemonderzoek & -sanering

Projectnaam: Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leidschendam
Projectcode: 2018.0143

Boring: 101

Datum: 12-7-2018

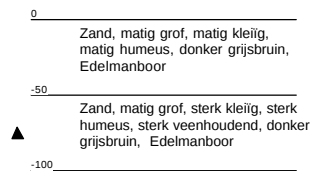
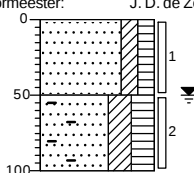
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 102

Datum: 12-7-2018

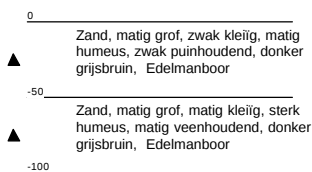
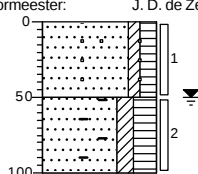
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 103

Datum: 12-7-2018

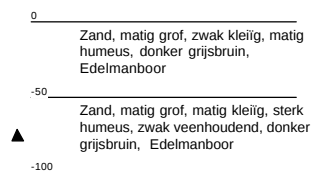
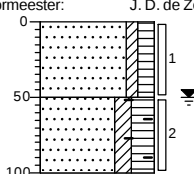
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 104

Datum: 12-7-2018

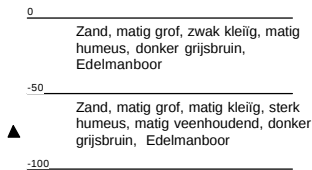
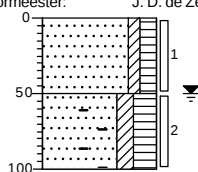
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 105

Datum: 12-7-2018

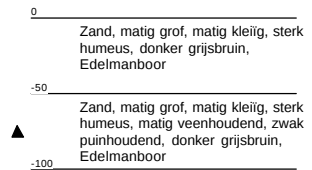
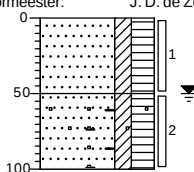
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 106

Datum: 12-7-2018

Boormeester: J. D. de Zeeuw

BMA Milieu

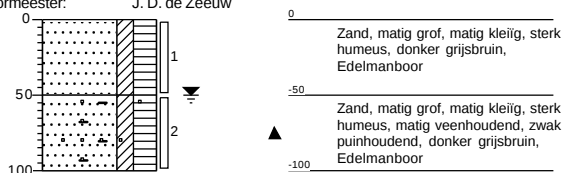
Bodemonderzoek & -sanering

Projectnaam: Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leidschendam Projectcode: 2018.0143

Boring: 107

Datum: 12-7-2018

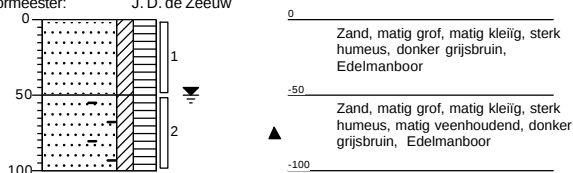
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 108

Datum: 12-7-2018

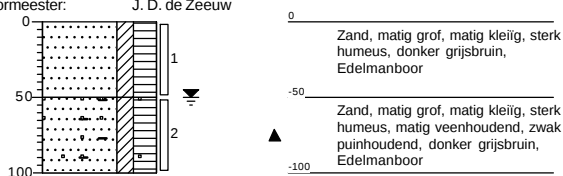
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 109

Datum: 12-7-2018

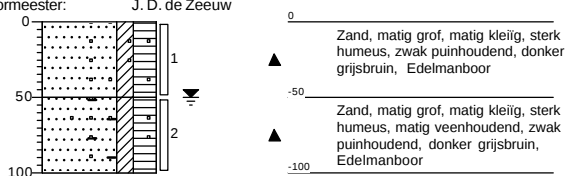
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 110

Datum: 12-7-2018

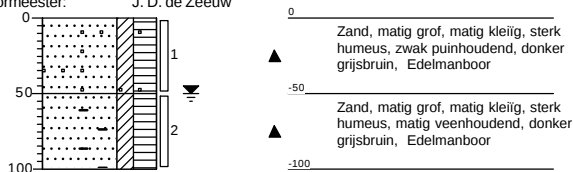
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 111

Datum: 12-7-2018

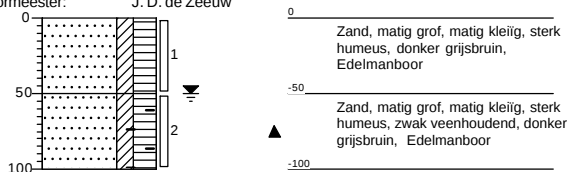
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 112

Datum: 12-7-2018

Boormeester: J. D. de Zeeuw

BMA Milieu

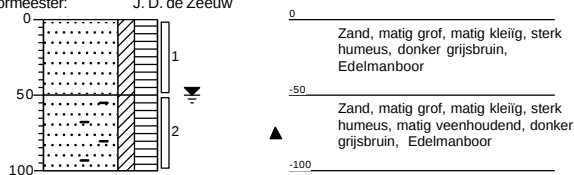
Bodemonderzoek & -sanering

Projectnaam: Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leidschendam
Projectcode: 2018.0143

Boring: 113

Datum: 12-7-2018

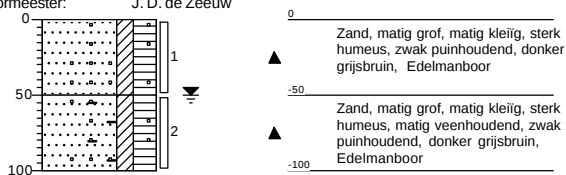
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 114

Datum: 12-7-2018

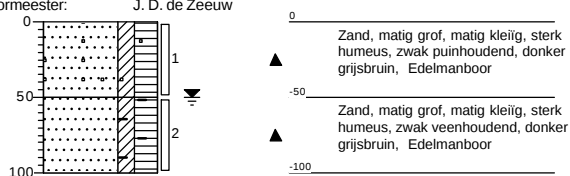
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 115

Datum: 12-7-2018

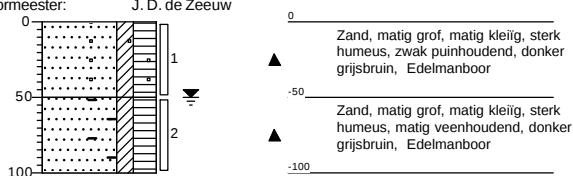
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 116

Datum: 12-7-2018

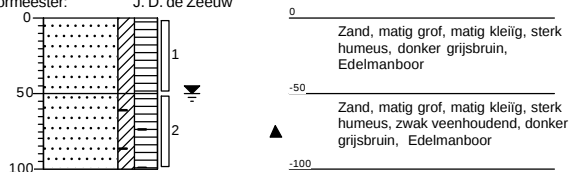
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 117

Datum: 12-7-2018

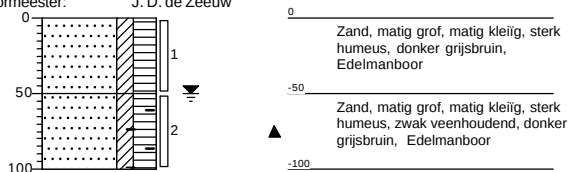
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 118

Datum: 12-7-2018

Boormeester: J. D. de Zeeuw

BMA Milieu

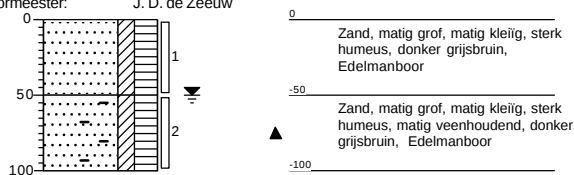
Bodemonderzoek & -sanering

Projectnaam: Nader bodemonderzoek wilsveen 17 te Leidschendam
Projectcode: 2018.0143

Boring: 119

Datum: 12-7-2018

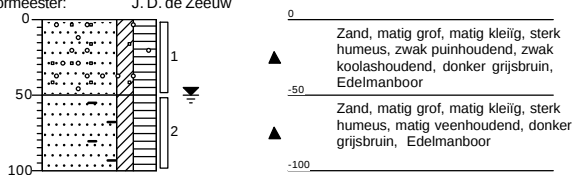
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 120

Datum: 12-7-2018

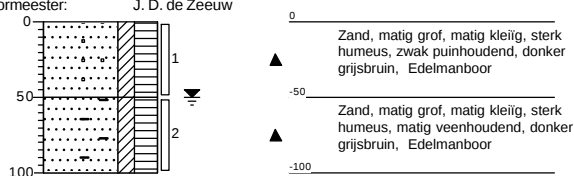
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 121

Datum: 12-7-2018

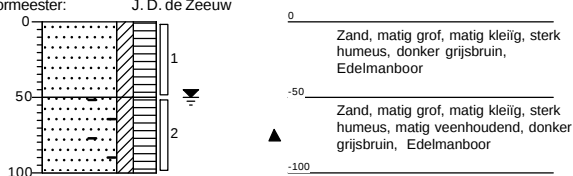
Boormeester: J. D. de Zeeuw

Boring: 122

Datum: 12-7-2018

Boormeester: J. D. de Zeeuw

Bijlage 6

Procescertificaat protocol 2001, 2002, 2003 en 2018

Normec Certification B.V.
Stationsweg 2, 4191 KK Geldermalsen
T 0345 585 000, info-cert@normec.nl
www.normec.nl

BRL SIKB 2000 Procescertificaat EC-SIK-20309

Normec Certification B.V. verklaart hierbij op basis van het certificatie onderzoek dat het proces van:

BMA Milieu B.V.

Vestiging(en):

Naaldwijk

Adres:	Zuidweg 75	Datum uitgifte:	17-08-2017
	2675 MP NAALDWIJK	Geldig tot:	27-06-2019
Telefoonnr:	0174-630743	Gecertificeerd sinds:	28-06-2007
E-mail :	info@bma-milieu.nl	KvK-nummer:	27240966

voldoet aan de voorwaarden gesteld in:

Beoordelingsrichtlijn voor het SIKB procescertificaat Veldwerk bij Milieuhygiënisch Bodem- en waterbodemonderzoek

voor het toepassingsgebied:

Protocol 2001: Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen

Protocol 2002: Het nemen van grondwatermonsters

Protocol 2003: Veldwerk bij milieuhygiënisch waterbodemonderzoek

Protocol 2018: Maaiveldinspectie en monsterneming van asbest in bodem

Procescertificatie:

- Dit procescertificaat is op basis van BRL SIKB 2000, versie 5, afgegeven conform het Certificatiereglement van Normec Certification B.V. voor het toepassingsgebied hierboven vermelde protocol[en] zoals gedefinieerd in paragraaf 1.3 van deze beoordelingsrichtlijn.
- Voor het Besluit bodemkwaliteit is dit een door de Minister van Infrastructuur en Milieu erkend certificaat, indien het certificaat is opgenomen in het overzicht van erkende bodemintermediairs op de website van Bodem+: www.bodemplus.nl.
- Dit certificaat betreft een procescertificaat op basis van het systeem voor certificatie van processen ondersteund door audit van het management systeem (systeem 6), zoals beschreven in ISO/IEC Guide 67.

Dit certificaat bestaat uit 2 pagina's

Normec Certification B.V. voert gedurende de looptijd van het certificaat regelmatig controles uit. Nadruk uitsluitend in het geheel toegestaan.

mr. M.M.A. Princen

Normec Certification B.V.
Stationsweg 2, 4191 KK Geldermalsen
T 0345 585 000, info-cert@normec.nl
www.normec.nl

Normec

Normec Certification B.V. verklaart:

- hierbij op basis van het uitgevoerde certificatie-onderzoek dat het gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat het door BMA Milieu B.V. verrichte veldwerk bij milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek, voor zover dat valt binnen de op pagina 1 van dit certificaat vermelde protocollen en binnen de in paragraaf 1.2 van BRL SIKB 2000 beschreven reikwijdte, inclusief de daarvoor benodigde secundaire processen vanaf acceptatie van de opdracht tot overdracht van veldgegevens, eventuele monsters en veldwerkverslag, bij voortduring voldoen aan de in dit procescertificaat vastgelegde processpecificaties.
- dat met in achtneming van het bovenstaande veldwerk bij milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek in zijn toepassing(en) voldoet aan de daaraan in artikel 15 van het Besluit bodemkwaliteit gestelde eisen.
- dat voor dit procescertificaat geen controle plaatsvindt op de meldingsplicht en/of informatieplicht van de gebruiker aan het bevoegde gezag.

Toepassing en gebruik

- De opdrachtgever zal zich in geval van klachten wenden tot BMA Milieu B.V. of zo nodig tot Normec Certification B.V.
- De opdrachtgever tot veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek kan herkennen dat de opdracht onder certificaat wordt uitgevoerd, doordat de opdrachtnemer in haar offerte en rapportage verwijst naar de "Beoordelingsrichtlijn SIKB 2000" en het bijbehorend protocol.

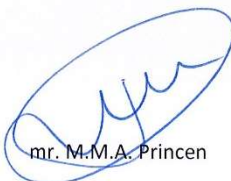

BRL SIKB 2000

Dit certificaat bestaat uit 2 pagina's

Normec Certification B.V. voert gedurende de looptijd van het certificaat regelmatig controles uit. Nadruk uitsluitend in het geheel toegestaan.

mr. M.M.A. Princen

Bijlage 7

Functiescheiding

De monsternemer van BMA Milieu B.V.

de heer J. de Zeeuw

verklaart dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van BRL SIKB 2000 en de daarbij horende protocollen, waarbij gebruik is gemaakt van interne functiescheiding onder de voorwaarden die het Besluit bodemkwaliteit hieraan stelt.

Bijlage 8

Verklarende tekst toetsingscriteria en parameters

Toetsingscriteria

Achtergrondwaarden:

De achtergrondwaarden zijn bij regeling van Onze Ministers vastgestelde gehalten aan chemische stoffen voor een goede bodemkwaliteit, waarvoor geldt dat er geen sprake is van belasting door lokale verontreinigingsbronnen. Bij overschrijding van de achtergrondwaarde [AW2000] is sprake van een lichte verontreiniging in de grond.

Streefwaarden:

De streefwaarden geven het niveau aan waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. Dit betekent dat de streefwaarden het niveau aangeven waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, dier en plant heeft. Bij overschrijding van de streefwaarden [S] is sprake van een lichte verontreiniging in het grondwater.

Tussenwaarde

Wanneer deze waarde overschreden wordt voor een of meerdere stoffen gaat men er vanuit dat zich een risico van blootstelling aan mens of milieu zou kunnen voordoen met mogelijk schadelijke gevolgen. Dit houdt in dat een nader onderzoek in principe noodzakelijk is. Bij overschrijding van de 1/2 som achtergrond- en interventiewaarden is er sprake van een matige verontreiniging in de grond. In het grondwater is sprake van een matige verontreiniging bij overschrijding van de 1/2 som streef- en interventiewaarden. De 1/2 som achtergrond-/streef- en interventiewaarde wordt ook wel de tussenwaarde [T] genoemd.

Interventiewaarden:

Bij overschrijding van de interventiewaarden [I] is het wenselijk een saneringsonderzoek met daaropvolgend een sanering uit te voeren. Immers de interventiewaarden bodemsanering geven het concentratieniveau voor grond en grondwater aan waarboven ernstige vermindering optreedt van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant of dier. Bij overschrijding van de interventiewaarden is er sprake van een sterke verontreiniging. Volgens het beleid is er sprake van een ernstig geval van bodemverontreiniging wanneer in minimaal 25 m³ grond of 100 m³ grondwater voor ten minste één stof de gemiddelde concentratie hoger is dan de interventiewaarde.

De streef- en interventiewaarden in grond/sediment variëren met het bodemtype. Veel verontreinigende stoffen worden namelijk gebonden aan bodembestanddelen. Binding treedt met name op aan lutum [fractie < 2 µm] en organisch stof [gloeiverlies als percentage van het totale drooggewicht]. De streef- en interventiewaarden in grond/sediment zijn afhankelijk gesteld van beide genoemde bodemparameters. Voor het op de onderhavige locatie aanwezige bodemtype zijn de toetsingswaarden berekend volgens de in bovengenoemde circulaire opgenomen formules. De toetsingswaarden voor grondwater zijn onafhankelijk gesteld van het bodemtype.

Toelichting streefwaarden

Bij het vaststellen van de streefwaarden is voor een aantal stoffen uitgegaan van achtergrondgehalten die van nature aanwezig zijn of die zijn veroorzaakt door diffuse verontreiniging via de atmosfeer. Hierbij zijn bovengrenzen genomen van achtergrondgehalten die in natuurgebieden zijn gevonden. Voor andere stoffen zijn de streefwaarden berekend uitgaande van een verwaarloosbaar risico. Daarbij is rekening gehouden met milieuhygiënische randvoorwaarden vanuit andere beleidsterreinen [zoals drinkwater- en warenwetnormen]. De streefwaarden zijn met name bij curatieve [bodemsanerende] en preventieve [bodembeschermende] maatregelen van belang. Voor deze beide soorten maatregelen geven de streefwaarden respectievelijk het uiteindelijk te bereiken en het te handhaven kwaliteitsniveau aan.

Toelichting interventiewaarden

De interventiewaarden zijn gebaseerd op een uitgebreide RIVM-studie naar zowel humaan toxicologische [risico voor de mens] als ecotoxicologische risico's [risico voor planten- en dierenleven] van bodemverontreinigende stoffen. Deze waarden geven het concentratieniveau voor verontreinigingen aan, waarboven ernstige vermindering dreigt van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant en dier.

Blootstelling aan een verontreiniging kan via een groot aantal routes in verschillende mate plaatsvinden. Dit is afhankelijk van lokale factoren [bijv. het voorkomen van verhardingen] en bij de mens van het gedrag [bijv. consumptie van vis uit oppervlaktewater met verontreinigde waterbodem]. Voor de afleiding van de algemeen geldende interventiewaarden is uitgegaan van een "standaard" gedragspatroon, waarbij alle blootstellingsroutes een rol spelen.

Gezien het bovenstaande is het mogelijk dat uit de toetsing blijkt dat er sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging, zonder dat er bij het huidige gebruik een ontoelaatbaar risico aanwezig is. Dit is het geval als de blootstellingsroutes die tot dit risico aanleiding geven momenteel niet van toepassing zijn. Na de toetsing aan de interventiewaarden kan dan ook alleen worden aangegeven of er een saneringsnoodzaak is. De saneringsurgentie is afhankelijk van de actuele risico's.

Parameters

Zware metalen; komen van nature in geringe hoeveelheden in de bodem voor, vrijwel altijd als verbinding. Verhoogde gehalten aan zware metalen in grond en grondwater kunnen worden veroorzaakt door een groot scala aan activiteiten. Over het algemeen zijn zware metalen slecht uitloogbaar.

Aromaten; worden veel gebruikt als oplosmiddel, het zijn meestal vrij vluchtige stoffen die vetten en vetachtige stoffen goed oplossen. Door de redelijke oplosbaarheid van vluchtige aromaten in water worden deze stoffen zowel in grond als grondwater aangetroffen. Benzeen, Toluene, Ethylbenzeen en Xylenen komen voor in benzine en diesel.

Polycyclische aromatische koolwaterstoffen; PAK omvatten een groot aantal verbindingen die met name in teerprodukten worden aangetroffen, of bij verbranding van bijv. steenkool ontstaan.

Alifatische chloorkoolwaterstoffen; worden veelal toegepast als oplosmiddel en als ontvettingsmiddel. Bekende voorbeelden hiervan zijn trichlooretheen (Tri) en tetrachlooretheen (Per).

PCB's; werden veelal toegepast als isolatie vloeistof in transformatoren en condensatoren, als hydraulische vloeistof, koelvloeistof, smeermiddel en weekmaker in kunststoffen en verder in verf, inkt, lak, kit en lijm.

Minerale olie; de schadelijkheid van minerale olie is op zich niet groot, maar indien olie in grote hoeveelheden in de bodem aanwezig is, is een normaal bodemleven of plantengroei door zuurstofgebrek niet mogelijk. De eventuele toxiciteit wordt voornamelijk bepaald door de aanwezigheid van toxische nevenbestanddelen (aromaten, fenolen en lood). Als gevolg van permeatie door kunststof waterleidingbuizen van polyethyleen kan minerale olie aanleiding geven tot verontreiniging van het drinkwater.